

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ

Г-Н Р. MENGOZZI

представено на 18 юли 2013 година⁽¹⁾

Дело C-180/12

„Стоилов и Ко“ ЕООД

срещу

Началник на Митница Столична

(Преюдициално запитване, отправено от Административен съд София-град (България))

„Отделни актове и способности за защита, отнасящи се до едно и също митническо задължение — Допустимост на преюдициалното запитване — Липса на основание за произнасяне — Сила на пресъдено нещо — Членове 41 и 47 от Хартата — Принцип на добра администрация — Право на ефективна съдебна защита“

I – Въведение и допустимост на преюдициалното запитване

1. Настоящото преюдициално запитване, отправено от Административен съд София-град (България), се отнася до тълкуването на подпозиции 54076130 и 63039210 от Комбинираната номенклатура за 2009 г. (наричана по-нататък „КН“)⁽²⁾, а също и на Митническия кодекс⁽³⁾, на принципа на защита на оправданите правни очаквания, както и на членове 41 и 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

2. В действителност, както ще имам повод да обоснова в настоящото заключение, в това запитване се крие друг въпрос относно допустимостта му или по-точно относно отпадането на предмета му в хода на производството, което според мен би трябвало да доведе до това Съдът да установи, че е отпаднало основанието за отговор на преюдициалните въпроси.

3. Разглеждането на този въпрос обаче налага да се направи кратко изложение на протичането на националните съдебни производства, в рамките на които „Стоилов и Ко“ ЕООД (наричано по-нататък „Стоилов“) е подало две почти прекриващи се жалби — чийто предмет съвпада — срещу два акта, приети съгласно Митническия кодекс от началника на Митница Столична (началник на митницата в София, наричан по-нататък „началникът на митницата“).

4. Накратко, докато с митническа декларация, подадена на 8 януари 2009 г., „Стоилов“ е декларирало „плат за производство на щори“ с произход от Китай в подпозиция 6303 92 10 от КН, след проверка и лабораторна експертиза на проби

митническите органи са приели, че стоките по посочената декларация отговарят на условията за класирането им в глава 54 от КН, по-специално в подпозиция 5407 61 30.

5. Поради това на 27 април 2009 г. съгласно член 221, параграф 1 от Митническия кодекс(4) началникът на митницата уведомява „Стоилов“ за решение (наричано по-нататък „решението-уведомление“), с което стоките, посочени в митническата декларация от 8 януари 2009 г., са класирани в подпозиция 5407 61 30, което е довело до увеличаване на процента на митата от 6,5 % на 8 % и до прилагане на окончателно антидъмпингово мито от 74,8 %. По силата на това решение на „Стоилов“ е даден седемдневен срок за доброволно заплащане на съответните суми съгласно член 222 от Митническия кодекс(5).

6. Тъй като „Стоилов“ не е заплатило исканите суми в определения срок, на 7 август 2009 г. началникът на митницата приема постановление за принудително събиране на публични държавни вземания (наричано по-нататък „постановлението за принудително събиране“) съгласно член 232 от Митническия кодекс(6).

7. След като през септември 2009 г. „Стоилов“ обжалва това постановление по административен ред, като прави искане за назначаване на независима експертиза, през октомври 2009 г. то подава жалба пред запитващата юрисдикция за отмяна на постановлението за принудително събиране.

8. Няколко месеца по-рано обаче „Стоилов“ е обжалвало решението-уведомление пред Административен съд София-град, който е отхвърлил жалбата му с решение от 30 декември 2010 г.

9. Срещу това решение е подадена жалба пред Върховния административен съд, производството по която все още е било висящо към датата на отправяне на настоящото преюдициално запитване. От представените пред Съда писмени становища обаче, както и от отговора на запитващата юрисдикция на отправеното от Съда искане за разяснения е видно, че с решение от 5 юли 2012 г. Върховният административен съд е отменил решението на Административен съд София-град от 30 декември 2010 г. и го е изменил, като е отменил решението-уведомление. Според поясненията, дадени от запитващата юрисдикция в отговора ѝ на искането за разяснения, Върховният административен съд се е произнесъл по същество, че извършеното от началника на митницата тарифно класиране, което е било потвърдено от Административен съд София-град, е било неправилно с оглед на съдържащите се в преписката документи и експертни заключения. Освен това Върховният административен съд е приел, че „Стоилов“ е имало оправдани правни очаквания, че разглежданите стоки са класирани в подпозиция 6303 92 10, доколкото по много предходни декларации за идентични стоки, получавани от същия доставчик от Китай, митническите органи са приели този внос, включително като са упражнили контрол върху документацията и са приложили посочената подпозиция, без да налагат санкция.

10. В отговора си на отправеното от Съда искане за разяснения, що се отнася до действието на отмяната на решението-уведомление по отношение на главното производство, запитващата юрисдикция посочва, наред с другото, че следва да провери дали са изпълнени процесуалните условия за законосъобразност на постановлението за принудително събиране, сред които е наличието на решението-уведомление.

11. В съдебното заседание пред Съда началникът на митницата признава, че вследствие на отмяната на решението-уведомление от Върховния административен съд, последното вече не съществува в българския правен ред.

12. Като се имат предвид тези обстоятелства, е необходимо да се напомни, че задачата, поверена на Съда в рамките на предвиденото в член 267 ДФЕС сътрудничество, не се изразява в даването на консултативни становища *in abstracto* и че релевантността на предмета на едно преюдициално запитване може изцяло или частично да отпадне в хода на производството пред Съда, така че отговорите, които би дал Съдът по това запитване, да изгубят своята функция да спомагат за ефективното решаване на съдебен спор(7). С други думи, съдействието, което оказва Съдът на националните юрисдикции в рамките на член 267 ДФЕС, трябва да предполага, че последните се произнасят със съдебен акт, в който може да се вземе предвид решението по преюдициалното производство(8).

13. По този начин съгласно тази съдебна практика Съдът вече е установил, че липсва основание за произнасяне по преюдициално запитване, когато, независимо от желанието на националната юрисдикция да продължи да поддържа запитването, в хода на производството е отпаднал предметът на спора, който е в основата на това запитване, в частност поради спогодба между страните(9) или оттегляне на жалбата по главното производство(10).

14. Също така с оглед на изложеното пред него фактическо положение Съдът счита, че при липсата на предмет той няма основание да отговаря на преюдициално запитване, когато то не позволява да се изведат насоките на тълкуване на правото на Съюза, които биха помогнали на запитващата юрисдикция да реши *въз основа на това право* висящия пред нея спор(11).

15. Вярно е, че разглежданото по настоящото дело положение не съответства точно на тези случаи.

16. Ясно е обаче, че съгласно посочената по-горе съдебна практика и предвид данните, с които разполага Съдът, с оглед на решаването на спора по главното производство запитващата юрисдикция няма да се произнесе със съдебен акт, в който може да вземе предвид решението по преюдициалното производство, ако Съдът трябва да отговори на поставените въпроси.

17. Всъщност, както посочва запитващата юрисдикция в отговора си на отправеното от Съда искане за разяснения, след отмяната на решението-уведомление от Върховния административен съд е отпаднало едно от условията за външната законосъобразност на постановлението за принудително събиране, тъй като това решение-уведомление вече не съществува в българския правен ред, както признава и началникът на митницата. Следователно е достатъчно запитващата юрисдикция да установи — което впрочем тя е могла да направи след обявяването на решението на Върховния административен съд, — че посоченото постановление за принудително събиране трябва по необходимост да се отмени въз основа на самото вътрешно право, както правилно посочва „Стоилов“ в съдебното заседание пред Съда.

18. Въпреки че е разбираем доводът на началника на митницата, че в българското право уведомяването за размера на митническо задължение по смисъла на член 221 от

Митническият кодекс (а именно в конкретния случай решението-уведомление) и принудителното събиране на посоченото вземане, извършвано съобразно с член 232 от посочения кодекс, трябва да се квалифицират като самостоятелни правни актове, които могат да се обжалват отделно по съдебен ред, това не променя обстоятелството, че както напълно логично отбелязва Европейската комисия в заседанието пред Съда, едно вземане за митническо задължение не може да бъде събрано законосъобразно от националната администрация, ако самото то вече не съществува поради отмяната от компетентните национални юрисдикции на решението, с което то е било установено. Едно различно тълкуване би довело до неоснователно обогатяване на държавата.

19. Следователно поради отмяната на решението-уведомление от Върховния административен съд запитващата юрисдикция ще трябва окончателно да вземе предвид, че вече е отпаднало същественото условие за външната валидност на постановлението за принудително събиране, а именно самото установяване на вземането за митническо задължение, събирането на което се иска и е оспорено пред нея, независимо от отговорите, които Съдът би могъл да даде на поставените му от тази юрисдикция четири преюдициални въпроса.

20. При това положение да им се отговори, би означавало да се даде консултативно становище по хипотетични въпроси, без да се зачита задачата, поверена на Съда в рамките на въведеното с член 267 ДФЕС съдебно сътрудничество.

21. Освен това отговорът на запитващата юрисдикция на отправеното от Съда искане за разяснения оставя впечатлението, че посочената юрисдикция иска да постави Съда в ролята на арбитър между собствената ѝ преценка на фактите по делото в главното производство и тази, направена от Върховния административен съд в решението му, с което отменя решението на Административен съд София-град от 30 декември 2010 г. и го изменя, като отменя решението-уведомление, в частност що се отнася до доказателствата, довели до класирането на разглежданите стоки в една или друга от спорните тарифни подпозиции(12). Очевидно обаче Съдът не следва да се намесва в преценката на фактите по спора в главното производство и още по-малко да поема в това отношение ролята на арбитър между върховен съд и по-долна съдебна инстанция в държава членка.

22. Ето защо смятам, че Съдът би трябвало да се произнесе, че е отпаднало основанието за отговор на преюдициалното запитване.

23. Все пак, в случай че Съдът не споделя това становище, по-нататъшните съображения ще бъдат посветени на това да се даде при условията на евентуалност кратък отговор на поставените от запитващата юрисдикция въпроси.

II – Анализ на преюдициалните въпроси при условията на евентуалност

A – По първия преюдициален въпрос

24. С първия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи „[с]ледва ли за тарифното ѝ класиране стоката — ленти от плат от нетъкан текстил за производство на щори за вътрешно обзавеждане, навити на руло, да се класира по [КН] в зависимост от качествата на стоката като „тъкан“ по тарифен код 5407 61 30, или това

следва да се извърши по тарифен код 6303 92 10 съгласно единственото ѝ предназначение — за щори за вътрешно обзавеждане, като се вземе предвид следното:

а) понятието „конфекциониран артикул“ по смисъла на Забележка 7 към [...] Раздел XI „Текстилни материали и изделия от тях“ от [КН], тълкувано във връзка с точка 2, буква а) от Общите правила на същата относно понятията [за] некомплектован и незавършен артикул, предвид хипотезата по буква б) от посочената забележка, качествата на процесната стока и възможността да се произведе единствено крайно изделие от нея;

б) понятието „тъкан“ по глава 54, [под]позиция 5407 61 30 от [КН] включва ли ленти от плат, които имат и завършени краища по дължина както крайния артикул, за който единствено са предназначени — щори за вътрешно обзавеждане, предвид изричното упоменаване на този артикул в [под]позиция 6303 92 10 от същата номенклатура?“.

25. Този въпрос е отзвук от препирнята в основата на спора по главното производство, тъй като „Стоилов“ е декларирало внесената стока по глава 63 от КН, докато митническите органи са приели, че посочените в декларацията стоки са отговаряли на изискванията за класирането им в глава 54 от КН.

26. Напомням, че КН се основава на Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките, изработена от Световната митническа организация, като възпроизвежда нейните позиции и подпозиции от шест цифри и само седмата и осмата цифра образуват подразделения, присъщи на КН. В част втора от КН, озаглавена „Таблица със ставките на митата“, се съдържа класификация на стоките по раздели, глави, позиции и подпозиции.

27. Раздел XI на КН е озаглавен „Текстилни материали и изделия от тях“. Съгласно забележка 7 към този раздел под „конфекционирани“ се разбират:

„а) артикулите, изрязани във форма, различна от квадратна или правоъгълна;

б) завършените артикули, готови за употреба или можещи да бъдат използвани след разделянето им чрез обикновено срязване на несплетените конци, без да е необходимо шиене или друга допълнителна обработка, като някои кърпи, тоалетни кърпи, покривки, шалове (квадратни) и кувертюри;

в) артикулите, чиито краища са били поръбени или подвити, независимо по какъв начин“.

28. В този раздел XI се съдържат както глава 54 от КН, така и глава 63.

29. В глава 54, озаглавена „Синтетични или изкуствени нишки; ленти и подобни форми от синтетични или изкуствени текстилни материали“, се съдържа по-специално позиция 5407 „Тъкани от преди от синтетични нишки [...]“, в която се включва подпозиция 5407 61 30 „други тъкани, съдържащи тегловно 85 % или повече нетекстурирани нишки от полиестер, обагрени“(13).

30. Що се отнася до глава 63, подглава I от КН, озаглавена „Други конфекционирани текстилни артикули“, в нея се съдържа позиция 6303 „Пердета, завеси и щори за

вътрешно обзавеждане; драперии и волани за легла“, в която се включва подпозиция 6303 92 10 „други [различни от трикотажни] синтетични влакна от нетъкан текстил“. От забележка 1 към глава 63 от КН следва, че подглава I от нея, която включва артикули от всички видове текстил, „се прилага само за конфекционирани артикули“.

31. Необходимо е да се напомни и че КН предвижда уводни разпоредби с общ характер относно нейното тълкуване. От тези разпоредби е видно по-специално, че всяко упоменаване на един артикул в определена позиция включва този артикул, дори некомплектован или незавършен, при условие че в това си състояние той притежава основните характеристики на комплектован или завършен артикул. То включва също завършения или комплектован артикул или считания като такъв съгласно предхождащите разпоредби, когато той е представен в демонтирано или немонтирано състояние(14). В тези разпоредби се уточнява също, че когато стоките биха могли да се класират в различни позиции, те трябва да се свързват на първо място с позицията, която най-специфично описва стоката(15), като се има предвид, че класирането се определя законно съгласно термините на позициите, като текстът на заглавията на разделите, на главите или на подглавите има само индикативна стойност(16).

32. Следва да се подчертае и че при липсата на специфична връзка разглежданите стоки би трябвало да се класират, като се вземат предвид техните обективни характеристики и свойства, определени с текста на позицията от КН, които в интерес на правната сигурност и улесняването на проверките представляват решаващият критерий за тарифното класиране на стоките(17).

33. Въпреки че понякога Съдът е решавал въпроса за митническото класиране на дадена стока, той не следва да се произнася по подобен въпрос в рамките на преюдициално запитване и на произтичащото от него разграничаване на правомощията между съда на Съюза и националните юрисдикции, тъй като тази задача е поверена на запитващата юрисдикция с оглед на фактите по спора, с който е сезирана, и на тълкуването на правото на Съюза, което ѝ дава Съдът(18).

34. В това отношение смятам, че запитващата юрисдикция иска по същество да се установи преди всичко обхватът на понятието за „конфекционирани“ артикули по смисъла на забележка 7 към раздел XI от КН, така че това да ѝ позволи да провери дали декларираните от „Стоилов“ стоки, а именно „плат за производство на щори“, могат действително да спадат към някоя от подпозициите на глава 63 от КН.

35. Всъщност, както посочва по-специално Комисията, за да могат разглежданите стоки да се свържат с посочената глава, те трябва да имат характеристиките на конфекционирани артикули, сред които според тази глава се нареждат щорите за вътрешно обзавеждане.

36. Само два от алтернативните критерии, изложени в забележка 7 към раздел XI на КН, изглеждат на пръв поглед относими. Според Комисията и началника на митницата, тъй като разглежданите стоки имат правоъгълна форма, те не отговарят на посочения в забележка 7, буква а) към раздел XI критерий, който се отнася само до „артикулите, изрязани във форма, различна от квадратна или правоъгълна“. Подобна преценка обаче, която окончателно следва да бъде направена от запитващата юрисдикция, не ми изглежда особено убедителна, тъй като става въпрос за щори за вътрешно обзавеждане, които поначало имат правоъгълна форма. Струва ми се преувеличено, ако от това се

стигне до извода, по примера на посочените страни, че глава 63 е неприложима. От правоъгълната форма може да се направи най-много изводът, че разглежданите стоки не отговарят на първия критерий по забележка 7 към раздел XI.

37. В това отношение е необходимо да се отбележи, че в буква б) от забележка 7 към същия раздел са посочени като попадащи в обхвата на понятието за конфекционирани артикули „завършените артикули, готови за употреба“.

38. Не само „Стоилов“ обаче се позовава на тази разпоредба в хода на съдебното заседание пред Съда, като пояснява, че разглежданите стоки не са предназначени за обикновено сглобяване, но и Върховният административен съд приема в своето решение от 5 юли 2012 г., посочено по-горе, че стоките са внесени готови за употреба, без да е възможно от тях да се изработи нещо по-различно от щори за вътрешно обзавеждане.

39. По-нататък е необходимо да се подчертае, че от общите разпоредби на КН следва, че упоменаването на един артикул в определена позиция включва този артикул, дори некомплектован или незавършен, при условие че в това си състояние той притежава основните характеристики на комплектован или завършен артикул или че е представен в демонтирано или немонтирано състояние.

40. Ето защо запитващата юрисдикция следва да провери дали с оглед на всички фактически и правни обстоятелства, представени пред нея, разглежданите стоки могат да се считат за завършени артикули, готови за употреба, така че да могат да спадат към глава 63 от КН.

41. Ако случаят не е такъв, тези стоки би трябвало да спадат към глава 54 от КН.

42. Споровете между заинтересованите страни относно обстоятелството, че разглежданите платове са тъкани или нетъкани, ми се струват релевантни само във връзка с определянето на подходящата подпозиция, но не и по отношение на определянето на съответната глава от КН, което според мен е единственият действително съществен въпрос.

Б ▯ По втория преюдициален въпрос

43. С втория си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали е възможно да се счита, че за декларатора и задължено по вноса лице е възникнало оправдано правно очакване за тарифното класиране на стоката, когато а) по подадена по-рано митническа декларация с идентични стока и тарифен код, след физическа проверка от митническите органи, в това число и относно тарифното класиране, обективизирана в протокол, не са взети проби за анализ и е направен извод за съответствие на стоката с декларираното; и б) поради неизвършване на последваща проверка след вдигането на стоките по други пет митнически декларации за декларирани идентични стока и тарифен код, също подадени по-рано, в това число преди и след датата на протокол за митническа проверка с констатация за съответствие на тарифния код.

44. Според мен този въпрос би бил релевантен само ако запитващата юрисдикция е установила, че съгласно постановлението за принудително събиране стоките са класирани по глава 54 от КН.
45. Всъщност в обратната хипотеза това решение би трябвало да се отмени само поради наличието на грешка при тарифното класиране на посочените стоки, без да е необходимо запитващата юрисдикция да разглежда въпроса за евентуалното възникване на оправдано правно очакване за „Стоилов“ за класиране по глава 63.
46. След като се направи това разграничение в рамките на въпроса, следва да се напомни, че по силата на член 68 от Митническият кодекс митническите органи могат да проверяват декларациите, които са приели, като извършват или проверка на документите съгласно буква а) на тази разпоредба, или проверка на стоките, придружен евентуално от вземане на проби за анализ или от щателен контрол в съответствие с буква б) на посочения член.
47. В конкретния случай запитващата юрисдикция уточнява във въпроса си, че по митнически декларации с идентични стока и тарифен код (глава 63 от КН), които „Стоилов“ е подало преди разглежданата в главното производство декларация, в един от случаите митническите органи са извършили физическа проверка на внесените стоки, а в други случаи са приели декларациите на „Стоилов“ след обикновен контрол на документите, без да се противопоставят на декларираното тарифно класиране.
48. Запитващата юрисдикция отправя питане относно възникването на оправдано правно очакване за „Стоилов“ поради уверенията, които е получило от страна на митническите органи, когато при извършването на проверката на тези митнически декларации на „Стоилов“ по предходен внос на стоки те са приели класирането на същите стоки по глава 63 от КН.
49. В това отношение е необходимо да се отбележи, че Митническият кодекс е въвел процедури в член 220, параграф 2, буква б) и член 239 от него, които се отнасят съответно до невземането под отчет а posteriori от митническите органи на митните сборове и до опрощаването на тези сборове, като и двете процедури преследват една и съща цел, а именно заплащането на вносни сборове да се ограничи само до случаите, в които то е съвместимо с основния принцип на защита на оправданите правни очаквания⁽¹⁹⁾.
50. Съгласно съдебната практика по тълкуването на първия от тези членове задълженото лице има право да изисква събирането на тези сборове да се извършва само ако са изпълнени три кумулативни условия⁽²⁰⁾.
51. Първо, дължимите сборове трябва да не са били събрани в резултат на грешка на самите компетентни органи. След това, допуснатата от тях грешка трябва да е такава, че да не е било възможно разумно да бъде открита от добросъвестното лице, отговорно за плащането, въпреки професионалния му опит и положената от него дължима грижа. Накрая, това лице трябва да е спазило всички разпоредби на действащото законодателство, свързани с митническото деклариране⁽²¹⁾.
52. Относно първото условие, а именно наличието на грешка от страна на компетентните органи, Съдът уточнява, че само грешките вследствие на активно

поведение на митническите органи дават право да се изисква несъбирането a posteriori на митните сборове(22), като се има предвид, че обикновената неточна декларация на задълженото лице не е достатъчна, за да се изключи възможността за грешка, за която носят отговорност посочените органи(23).

53. Относно възможността за откриване на допуснатата от компетентните органи грешка Съдът е приел, че тя следва да се преценява по-специално с оглед на сложността на разглежданата правна уредба и на периода от време, през който е продължавало да е налице грешката на тези органи(24), докато относно критерия, свързан с дължимата грижа, която трябва да е положил даден търговец, Съдът уточнява, че това предполага този търговец да представи на компетентните митнически органи цялата необходима информация, предвидена в нормите на правото на Съюза и в националните правни норми, които евентуално ги допълват или транспонират, по отношение на исканото митническо третиране на съответната стока(25).

54. Поначало запитващата юрисдикция следва да провери дали са изпълнени всички тези условия, без направените уточнения да имат непременно изчерпателен характер.

55. В това отношение ще наблегна само на няколко обстоятелства, които ме навеждат на мисълта, че са изпълнени условията за несъбиране на митните сборове.

56. Така от преюдициалното запитване е видно, че преди възникването на спора по главното производство, за да проверят митническите декларации на „Стоилов“, митническите органи са извършили физическа проверка на стоки, които са идентични на разглежданите в главното производство, имат същия произход и са класирани по глава 63 от КН.

57. Следователно, като са извършили физическа проверка на стоките, митническите органи са имали активно поведение по смисъла на цитираната по-горе съдебна практика, което впрочем се е потвърждавало от последователните проверки на документи.

58. Макар запитващата юрисдикция да не предоставя информация относно периода, пред който националните митнически органи са приели декларираното от „Стоилов“ митническо класиране, което тя следва да провери, все пак изглежда, че тази практика се е отнасяла до няколко декларации, направени в различни моменти във времето.

59. От друга страна, се съмнявам, че е било възможно грешката на компетентните органи да бъде разумно открита от един икономически оператор, който нормално полага дължимата грижа, предвид обстоятелството че в рамките на щателна проверка се е наложило същите органи да извършат техническа експертиза с помощта на микроскоп и след инфрачервена спектроскопия, въз основа на което в крайна сметка са отхвърлили декларираното от „Стоилов“ класиране за вноса на разглежданите стоки.

В – По третия преюдициален въпрос

60. С третия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали „член 243, параграф 1 от [Митническият кодекс] [следва] да се тълкува с оглед спазване на принципа за силата на присъдено нещо, че на оспорване подлежи само актът по член 232, параграф 1, буква а) от същия кодекс, когато такъв е издаден поради

неплащане в срок, с който акт едновременно се установява размерът на сборовете при внос и който представлява изпълнително основание за принудително събиране на сборовете, съгласно националното право на държава членка“.

61. Както съвсем правилно отбелязва Комисията, наред с особено неясната формулировка на този въпрос, не е лесно да се разбере какво запитващата юрисдикция иска по същество да бъде установено.

62. Наред с тази обща резерва, която би довела просто до това да се приеме, че въпросът трябва да се обяви за недопустим, все пак последният може да бъде разбран с оглед на обстоятелствата, с които е свързано настоящото производство.

63. Всъщност, като посочва изрично принципът на силата на пресъдено нещо, изглежда, запитващата юрисдикция иска да изпревари евентуално решение на Върховния административен съд, отменящо решението ѝ от 30 декември 2010 г. относно решението-уведомление, като *in fine* иска да се установи дали по силата на Митническия кодекс само постановлението за принудително събиране трябва да се счита за обжалваем акт, с което решението-уведомление да се лиши от тази квалификация и по този начин решението на Върховния административен съд, отменящо нейното решение, да бъде лишено от всякакво действие по отношение на решението, което тя трябва да постанови.

64. С други думи, това, което запитващата юрисдикция би искала да се установи, е дали само постановлението за принудително събиране, прието съгласно член 232 от Митническия кодекс, представлява обжалваем акт, а решението-уведомление не е такъв, в смисъл че е подготвителен акт, който не подлежи на обжалване по съдебен ред.

65. Ако въпросът обаче се състои в това, на него очевидно трябва да се даде отрицателен отговор.

66. Всъщност, тъй като в член 243, параграф 1 от Митническия кодекс се уточнява само, че всяко лице може да обжалва решенията на митническите органи, свързани с прилагането на митническото законодателство, които го засягат пряко и лично, Митническият кодекс несъмнено допуска възможността държави членки, подобно на Република България, както признават запитващата юрисдикция и началникът на митницата, да квалифицират уведомлението, посочено в член 221, параграф 1 от същия кодекс (в случая решението-уведомление), като обжалваем акт съгласно вътрешното право.

67. Впрочем, като се е произнесъл по същество по решението-уведомление в решението си от 30 декември 2010 г., самият Административен съд София-град е признал, че посоченото решение-уведомление има характер на акт с неблагоприятни последици спрямо „Стоилов“.

68. При това положение разпоредбите на Митническия кодекс допускат възможността както решението-уведомление, така и постановлението за принудително събиране да се считат за актове, които имат неблагоприятни последици спрямо вносителя и които поради това могат и двете да бъдат обжалвани по съдебен ред пред националните юрисдикции.

Г– *По четвъртия преюдициален въпрос*

69. С четвъртия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи „[с]ледва ли член 41, параграф 2, буква а) и член 47 от Хартата [...] да се тълкуват в смисъл, че когато по направеното доказателствено искане за независима експертиза от задълженото лице след уведомяването му по член 221, параграф 1 от [Митническият кодекс] липсва изрично произнасяне от митнически орган и обсъждане в мотиви на последващи решения, е допуснато неотстранимо нарушение на правото на добра администрация и на правото на защита в хода на административното производство, което не може да бъде поправено в хода на съдебното производство, предвид обстоятелството че при условията на главното производство засегнатото лице има възможност само пред първата съдебна инстанция да докаже възразенията си относно тарифното класиране на стоката, като постави въпроси на независимо вещо лице“.

70. Преди всичко се налагат няколко уточнения относно предмета на този въпрос.

71. На първо място, той изглежда неправилно формулиран, тъй като в него се посочва член 47 от Хартата, а именно гаранцията за ефективни правни средства за защита пред съд, докато по същество запитващата юрисдикция излага съображения относно зачитането на правото на изслушване в рамките на административно производство.

72. От друга страна, ако на въпроса трябва да бъде даден отговор от гледна точка на член 47 от Хартата, предвид всички обстоятелства по главното производство няма никакво съмнение, че „Стоилов“ се е възползвало от възможността да подаде жалба по съдебен ред срещу постановлението за принудително събиране, производството по която е висящо именно пред запитващата юрисдикция. Освен това за изчерпателност бих искал да напомня, че „Стоилов“ също така е обжалвало решението-уведомление и в рамките на това обжалване е била назначена независима експертиза, въз основа на която е била уважена жалбата му пред Върховния административен съд.

73. На второ място, следва да се отбележи, че запитващата юрисдикция отправя питане относно зачитането на правото на изслушване в административната фаза на производството след приемането на решението-уведомление, като тълкува това право като обхващащо правото да се иска назначаването на независима експертиза, искане за експертиза, което от хронологична гледна точка би предхождало приемането на решението за принудително събиране.

74. Подобна предпоставка обаче, изглежда, не съответства на фактите по главното производство, тъй като „Стоилов“ е подало искането си за независима експертиза след приемането на постановлението за принудително събиране(26).

75. За да се запази полезно действие на въпроса и без да се обсъжда наличието на „право“ на независима експертиза, този въпрос би могъл да бъде преформулиран в смисъл, че с него се иска да се установи дали зачитането на правото на изслушване, закрепено в член 41, параграф 2, буква а) от Хартата, е задължително за администрацията преди приемането на постановление за принудително събиране, като разглежданото в главното производство, въз основа на член 232 от Митническият кодекс.

76. В това отношение няма съмнение, че тъй като постановлението за принудително събиране е прието въз основа на национална правна уредба, която очевидно попада в приложното поле на правото на Съюза, а именно на Митническия кодекс, посоченото положение се отнася до „прилагането“ на това право от държава членка по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата, така че намират приложение правата, които последната урежда(27).

77. Съдът вече се е произнесъл, че в рамките на правото на лицата да изискват засягащите ги въпроси да бъдат разглеждани в съответствие с принципа на добра администрация, член 41, параграф 2, буква а) от Хартата им гарантира правото на изслушване във всяко производство, което може да доведе до акт с неблагоприятни последици(28), като впрочем Съдът е приложил това право в контекста на производство по събиране на вземане за митническо задължение(29).

78. Следва да се напомни, че правото на изслушване гарантира на всяко лице възможността да изрази надлежно и ефективно становището си в хода на административното производство и преди приемането на всяко решение, което може да засегне неблагоприятно интересите му(30).

79. По дело М., което се отнася до разглеждането на молба за убежище и на молба за субсидиарна закрила, Съдът е подчертал също, че когато държава членка е решила да установи две отделни и последователни производства, правото на изслушване на заинтересованото лице трябва да е напълно гарантирано в рамките на всяко от тези две производства(31). Съдът е добавил, че зачитането на това право е задължително, още повече че условията за предоставяне на статута на бежанец и тези, от които зависи получаването на статута на субсидиарна закрила, са различни, докато националната администрация е мотивирала отхвърлянето на двете молби съответно по идентичен начин(32).

80. Без да се отричат някои разлики между дело М., посочено по-горе, и делото по главното производство, все пак се поставя въпросът дали изискването да се зачита правото на изслушване преди приемането на всеки индивидуален административен акт, се прилага по аналогия в контекст като този по главното производство, а именно при последователното приемане на два акта — решението-уведомление и постановлението за принудително събиране, — които имат почти идентичен предмет.

81. Като отбелязва самостоятелния характер на разглежданите два акта, началникът на митницата същевременно посочва в заседанието пред Съда, че зачитането на правото на изслушване във фазата, довела до приемането на решението-уведомление, има предимство пред зачитането на правото на изслушване в процедурата, довела до приемането на постановлението за принудително събиране.

82. Въпреки че запитващата юрисдикция не предоставя никаква информация по въпроса дали „Стоилов“ е могло надлежно и ефективно да изрази становището си относно намерението на митническата администрация да приеме решението-уведомление, дори да се приеме, че е била налице подобна хипотеза, считам, че съществуването и упражняването на това право не би довело до това да се отрече възможността за оператор като „Стоилов“ да бъде изслушан в административната фаза, довела до приемането на постановлението за принудително събиране.

83. Всъщност съдържанието на становището, което един икономически оператор може да изрази преди приемането на решението-уведомление по член 220 от Митническият кодекс, не съвпада с това, което той може да представи на администрацията, преди тя да му разпорежи да заплати митническото задължение съгласно член 232 от посочения кодекс.

84. В първия случай — и при положение че уведомлението по член 220 от Митническият кодекс има качеството на акт с неблагоприятни последици, какъвто е случаят по българското право — упражняването на правото на изслушване може да се отнася до оспорването на тарифното класиране на стоката. Упражняването на това право може да включва съгласно членове 224—229 от Митническият кодекс и изложение на причините, включително от икономически и социален характер, водещи до молба за отлагане на плащането на администрацията на исканата сума или за улеснения за плащане. Във втория случай икономическият оператор ще може преди приемането на постановлението за принудително събиране, съпътствано от искане за заплащане на мораторни лихви, да обясни причините, включително от икономически и социален характер, които не позволяват да се изискват посочените лихви, и да поиска митническата администрация да се откаже от тях съгласно член 232, параграф 2 от Митническият кодекс.

85. Тъй като съдържанието на становищата, които могат да бъдат представени по двете процедури, не се препокрива напълно, единствено зачитането на правото на изслушване във всяка от двете фази, водещи съответно до приемането на двата акта, може да позволи на икономическия оператор да изрази надлежно и ефективно своята позиция.

86. Накрая ще добавя, че запитващата юрисдикция следва да изведе съгласно националното право последиците от нарушение на правото, уредено в член 41, параграф 2, буква а) от Хартата, при спазване на принципите на ефективност и равностойност. Така, съгласно това право и тези принципи запитващата юрисдикция следва да провери дали подобно нарушение води *ipso facto* до отмяната на постановлението за принудително събиране, или подобна последица е обусловена от доказването от съответния оператор, че при липсата на такова незачитане на правото на изслушване е могло процедурата да доведе до различен резултат.

III – Заключение

87. Предвид съображенията, изложени в точки 12—22 от настоящото заключение, предлагам на Съда да постанови, че липсва основание за произнасяне по преюдициалното запитване, отправено от Административен съд София-град (България) с определение от 4 април 2012 г.

1 – Език на оригиналния текст: френски.

2 – КН се съдържа в приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 година относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата

митническа тарифа (ОВ L 256, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 4, стр. 3), изменено с Регламент (ЕО) № 1031/2008 на Комисията от 19 септември 2008 година (ОВ L 291, стр. 1).

3 – Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 302, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 5, стр. 58), изменен с Регламент (ЕО) № 1791/2006 на Съвета от 20 ноември 2006 година (ОВ L 363, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 7, стр. 15, наричан по-нататък „Митническият кодекс“).

4 – Съгласно тази разпоредба длъжникът трябва да бъде уведомен за размера на сборовете по подходящ начин веднага след като този размер бъде взет под отчет.

5 – Съгласно тази разпоредба размерът на сборове, за който е извършено уведомяването по член 221, трябва по принцип да бъде заплатен от длъжника в срок, който не може да надвишава 10 дни от посоченото уведомяване.

6 – Този член предвижда по-специално, че когато размерът на сборовете не е платен в определения срок, митническите органи използват всички възможности за осигуряване плащането на този размер, които са им предоставени от действащите разпоредби, включително принудително изпълнение.

7 – Вж. в този смисъл Решение от 12 март 1998 г. по дело Djabali (C-314/96, Recueil, стр. I-1149, точка 19), Решение от 20 януари 2005 г. по дело García Blanco (C-225/02, Recueil, стр. I-523, точка 28), Определение от 10 юни 2011 г. по дело Mohammad Imran (C-155/11 PPU, Сборник, стр. I-5095, точка 21) и Определение от 22 октомври 2012 г. по дело Šujetová (C-252/11, точка 15).

8 – Вж. в този смисъл посочените по-горе Решение по дело Djabali (точка 18) и Решение по дело García Blanco (точка 27), както и Решение от 27 юни 2013 г. по дело Di Donna (C-492/11, все още не публикувано в Сборника, точка 26) и Определение по дело Šujetová, посочено по-горе (точка 14).

9 – Такова е положението в случая, по който е постановено Определение по дело Mohammad Imran, посочено по-горе.

[10](#) – Както е в случая, по който е постановено Определение по дело Šujetová, посочено по-горе.

[11](#) – Вж. Решение от 16 септември 1982 г. по дело Vlaeminck (132/81, Recueil, стр. 2953, точка 13) и Решение от 11 септември 2008 г. по дело Eckelkamp и др. (C-11/07, Recueil, стр. I-6845, точка 34).

[12](#) – Всъщност запитващата юрисдикция уточнява, че решението на Върховния административен съд няма сила на пресъдено нещо по отношение на нея, доколкото това решение няма характер на тълкувателно решение или постановление, а с него само се прилага митническото право (и отгук — разпоредбите на Митническия кодекс). Следователно въпросът за съчетаването на спазването на правото на Съюза със зачитането на силата на пресъдено нещо не се поставя в конкретния случай. По това съчетаване вж. по-специално Решение от 30 септември 2003 г. по дело Köbler (C-224/01, Recueil, стр. I-10239), Решение от 16 март 2006 г. по дело Kapferer (C-234/04, Recueil, стр. I-2585) и Решение от 3 септември 2009 г. по дело Fallimento Olimpiclub (C-2/08, Сборник стр. I-7501).

[13](#) – Тази категория „други тъкани“ се разбира като изключваща тъканите, получени от преди с висока здравина от найлон, други полиамиди или полиестери, тъканите, получени от ленти или подобни форми, тъканите, посочени в забележка 9 към раздел IX, другите тъкани, съдържащи тегловно 85 % или повече нишки от найлон или други полиамиди и другите тъкани, съдържащи 85 % или повече нишки от полиестер текстурирани.

[14](#) – Раздел 1 от част първа на КН, А, параграф 2, буква а).

[15](#) – Раздел 1 от част първа на КН, А, параграф 3, буква а).

[16](#) – Раздел 1 от част първа на КН, А, параграф 1.

[17](#) – Вж. по-специално Решение от 26 декември 2000 г. по дело Ecu Portuguesa (C-42/99, Recueil, стр. I-7691, точка 13).

[18](#) – Както често напомня Съдът (вж. на последно място Решение от 15 ноември 2012 г. по дело Kurcums Metal (C-558/11, все още непубликувано в Сборника, точка 28), когато Съдът е сезиран с преюдициално запитване в областта на тарифното класиране, неговата задача е по-скоро да изясни на националната юрисдикция критериите, чието прилагане ще даде възможност на последната да класира правилно въпросните продукти в КН, отколкото самият той да направи това класиране, още повече че не разполага непременно с цялата необходима за това информация. Така във всеки случай националната юрисдикция може по-добре да стори това.

[19](#) – Вж. в този смисъл Решение от 20 ноември 2008 г. по дело Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading (C-375/07, Сборник, стр. I-8691, точка 57 и цитираната съдебна практика) и Определение от 1 октомври 2009 г. по дело Agrar-Invest-Tatschl/Комисия (C-552/08 P, Сборник, стр. I-9265, точка 52).

[20](#) – Вж. по-специално в този смисъл Решение от 27 юни 1991 по дело Mecanarte (C-348/89, Recueil, стр. I-3277, точки 20 и 23), Решение от 1 април 1993 г. по дело Hewlett Packard France (C-250/91, Recueil, стр. I-1819, точка 12), Решение от 14 ноември 2002 г. по дело Punitrónica (C-251/00, Recueil, стр. I-10433, точка 37) и Определение по дело Agrar-Invest-Tatschl/Комисия, посочено по-горе (точка 51).

[21](#) – Вж. по-конкретно Решение по дело Hewlett Packard France, посочено по-горе (точка 13) и Решение по дело Punitrónica, посочено по-горе (точка 38).

[22](#) – Вж. Решение по дело Mecanarte, посочено по-горе (точка 23) и Решение по Punitrónica, посочено по-горе (точка 42).

[23](#) – Вж. в този смисъл Решение по дело Punitrónica, посочено по-горе (точка 45).

[24](#) – Пак там (точка 56 и цитираната съдебна практика).

[25](#) – Пак там (точка 61 и цитираната съдебна практика).

[26](#) – Вж. точки 6 и 7 от настоящото заключение.

[27](#) – Вж. в този смисъл Решение от 26 февруари 2013 г. по дело Åkerberg Fransson (С-617/10, все още непубликувано в Сборника, точка 21).

[28](#) – Вж. Решение от 22 ноември 2012 г. по дело М. (С-277/11, все още непубликувано в Сборника, точки 83—85).

[29](#) – Вж. Решение от 18 декември 2008 г. по дело Sorporé (С-349/07, Сборник, стр. I-10369, точка 41) и Решение от 17 юни 2010 г. по дело Комисия/Италия (С-423/08, Сборник, стр. I-5449, точка 45). Зачитането на правото на изслушване преди уведомлението по член 220 от Митническият кодекс е предмет на преюдициално запитване и по дело Kamino International Logistics (С-129/13), висящо пред Съда.

[30](#) – Вж. по-специално Решение по дело Sturgeon, посочено по-горе (точка 37) и Решение по дело М., посочено по-горе (точка 87).

[31](#) – Решение по дело М., посочено по-горе (точка 91).

[32](#) – Пак там (точка 92).